

Um rannsókn mála hjá skattrannsóknarstjóra ríkisins

1. INNGANGUR

Skattrannsóknarstjóri hefur tekið saman eftirfarandi leiðbeiningar um rannsókn mála hjá embættinu, sbr. 7. gr. stjórnýslulaga nr. 37/1993.

2. TILKYNNING UM SKATTRANNSÓKN

Formlega miðast upphaf rannsóknar við þann dag sem skattrannsóknarstjóri gerir aðila eða fyrirsvarsmanni lögaðila kunnugt um að rannsókn sé hafin á framtals- eða skattskilum hans. Við upphaf rannsóknar er farið fram á afhendingu bókhaldsgagna og annarra gagna er varða skattskilin. Aðilum er tryggður nauðsynlegur aðgangur að bókhaldsgögnum meðan á meðferð máls stendur til þess að framtalsskil geti farið fram.

3. SKYLDA AÐ AFHENDA GÖGN

Samkvæmt lögum hefur skattrannsóknarstjóri viðtækar heimildir til að afla gagna og upplýsinga frá skattaðila, sbr. 94. gr. laga nr. 90/2003, um tekjuskatt. Á það hvorutveggja við um gögn á tölvutæku formi, sem og gögn á pappírformi. Almennt verður að telja að skattrannsóknarstjóri geti á grundvelli þeirra lagaheimilda óskað eftir því við rannsókn máls að sá sem borinn er sök afhendi gögn og upplýsingar sem honum ber lagaleg skylda til að halda, svo sem bókhaldsgögn og fylgiskjöl þeirra, sem og önnur gögn. Í 70. gr. stjkskr. og 6. gr. mannréttindasáttmála Evrópu felst réttur til að fella ekki á sig sök í málum sem heyra undir gildissvið laganna. Af þessu leiðir að sá sem borinn er sökum um refsiverða háttsemi í skilningi ákvæðanna getur við vissar aðstæður neitað að láta upplýsingar eða gögn af hendi sem eru til þess fallin að fella á hann sök. Skattrannsóknarstjóri leiðbeinir um réttinn eftir því sem við á.

Auk þess getur skattrannsóknarstjóri krafist allra annarra upplýsinga og gagna hjá þriðja aðila sem hann telur nauðsynleg við rannsóknina. Nær heimild skattrannsóknarstjóra til gagnaöflunar einnig til öflunar gagna erlendis frá á grundvelli upplýsingaskipta, tvísköttunarsamninga og annarra alþjóðasamninga.

Skattrannsóknarstjóri getur vísað máli til sakamálarannsóknar hjá lögreglu gegni einhver ekki upplýsingaskyldu sinni.

4. LEIT OG HALDLAGNING GAGNA

Skattrannsóknarstjóri hefur útbúið ítarlegar verklagsreglur að því er tekur til húsleitar, haldlagningar og meðferðar sönnunargagna sem birtar eru á heimasíðu embættisins (www.srs.is).

Húsleit er að meginstefnu til framkvæmd að fengnum dómsúrskurði, hvort sem um er að ræða leit á heimili eða starfsstöð skattaðila og er yfirleitt

framkvæmd samhliða tilkynningu um rannsókn. Ekki er upplýst um aðgerðir fyrirfram.

Af hálfu skattrannsóknarstjóra er farið fram á að fyrirsvarsmáður eða lögmaður skattaðila sé viðstaddur þegar leit og haldlagning gagna á sér stað. Skattrannsóknarstjóri hefur heimild til að fá liðsinni lögreglu á vettvangi í þágu rannsóknar ef ástæða er til.

Í kjölfar haldlagningar gagna fer fram skoðun þeirra og úrvinnsla á starfsstöð embættisins. Á það jafnt við um gögn á pappírformi og rafræn gögn. Haldlögð rafræn gögn sem ekki hafa þýðingu við rannsókn máls er eytt svo fljótt sem verða má og eigi síðar en þegar máli er lokið.

Heimilt er að bera haldlagningu og aðrar rannsóknaraðgerðir skattrannsóknarstjóra undir dóm, en kæra frestar að jafnaði ekki framkvæmd.

5. KYRRSETNING EIGNA

Skattrannsóknarstjóri hefur heimild til að krefjast kyrrsetningar eigna til tryggingar skattkröfu og fésekt. Ríkisskattstjóri annast framkvæmd kyrrsetningarmála í kjölfar tilkynningar skattrannsóknarstjóra.

6. RÉTTARSTAÐA OG SKÝRSLUTÖKUR

Við rannsókn máls eru teknar munnlegar skýrslur í samræmi við lög um meðferð sakamála. Eru þær að jafnaði teknar upp í hljóði og mynd. Við skýrslugjöf hafa aðilar annað tveggja réttarstöðu sakbornings eða vitnis. Grunaður aðili á að jafnaði rétt á að fá tilnefndan verjanda undir rannsókn máls.

Ef ekki er mætt til skýrslugjafar getur skattrannsóknarstjóri óskað liðsinnis lögreglu til að færa viðkomandi til skýrslugjafar. Áður en skýrslutaka hefst er skýrslugjafa gerð grein fyrir tilefni skýrslutökunnar, réttarstöðu hans og þýðingu hennar.

7. SKYLDA SKATTAÐILA TIL AÐ TELJA FRAM

Þegar bókhald og bókhaldsgögn eru í vörslu skattrannsóknarstjóra er skattaðila engu að síður skylt að sinna framtals- og skýrslugjöf til skattyfirvalda.

8. SKIL Á GÖGNUM TIL SKATTAÐILA

Gögn sem rannsókn er byggð á eru eigi afhent skattaðila aftur fyrr en meðferð máls er lokið. Haldlögðum gögnum sem ekki hafa þýðingu við rannsókn máls er skilað svo fljótt sem verða má.

Skattrannsóknarstjóri ríkisins
Borgartúni 7
105 Reykjavík
Sími: 550 8800
www.srs.is
Netfang: srs@srs.is